

Uitvoeringsprogramma

Klimaatadaptatie 2021-2025

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Het uitvoeringsprogramma deel A	5
2.1	Projecten	5
2.1.1	Afkoppelen van regenwater bij particulieren.....	5
2.1.2	Afkoppelen bij reconstructie van wegen.....	6
2.1.3	Knelpunten water op straat	7
2.1.4	Beekherstel Loobeek.....	8
2.1.5	Herstel Castenrayse Vennen	9
2.1.6	Project Koolmees.....	10
2.1.7	Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	11
3	Uitvoeringsprogramma deel B	12
3.1	Projecten	12
3.1.1	Vergroenen pleinen Venray	12
3.1.2	Ecologisch bermbeheer en bermbeheerplan	14
3.1.3	Operatie Steenbreek.....	15
3.1.4	Opvangen regenwater golfterrein Geijsteren	16
3.1.5	Bosbeheerplan	17
3.1.6	Vergroenen van schoolpleinen.....	18
3.1.7	Vergroenen versteende buurten	19
3.1.8	Bomenplan	20
3.1.9	Soortenbeschermingsplannen	21
3.1.10	Herbestemmen buitenruimte voormalige bibliotheek	22
3.1.11	Bloemrijke akkerranden	23
3.1.12	Natuurontwikkeling Oostrumsche heide	24
3.1.13	Klimaatpark de Spurkt.....	25
3.1.14	Upgrade Landschapspark Smakterheide.....	26
3.1.15	Stimulering natuur-inclusief bouwen.....	27
3.1.16	Vergroenen van bedrijventerrein Smakterheide	28
3.1.17	Realisatie van koelte eilanden kern Venray.....	29

3.2	Processen	30
3.2.1	Klimaatadaptatie en duurzaam landelijk gebied	30
3.2.2	Meerjarenafspraak Wonen Limburg	31
3.3	Beleid & onderzoek	32
3.3.1	Vertaling van klimaatadaptatie naar Omgevingsvisie	32
3.3.2	Subsidieregeling stimulering klimaatadaptatie	33
3.4	Monitoring	34
4	Bijlagen	35
4.1	Tabel financiering uitvoeringsprogramma	35
4.2	Tabel maatregelen deel A	35
4.3	Tabel maatregelen deel B	35

1 Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2021-2024. Dit programma geeft uitvoering aan de in februari 2021 door de gemeenteraad van Venray vastgestelde Visie Klimaatadaptatie. In de Visie zijn de opgaven beschreven waar we voor staan om te komen tot onze ambitie: een klimaatbestendig Venray in 2035. Er staat beschreven welke klimaatthema's we onderscheiden en waar we de focus leggen om de knelpunten als gevolg van de klimaatverandering op te lossen. Hieronder staan nog eens de belangrijkste focuspunten uit de visie op een rij.

Besluit: Door middel van deze visie bestendigen we wat we al doen op de klimaatthema's wateroverlast en overstromingen en brengen we extra focus aan als het gaat om de klimaatthema's hitte, droogte en biodiversiteit.

Besluit: We respecteren de nieuwe inrichting van het rivierbed van de Maas na het gereedkomen van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum en voorkomen daarmee een verhoogde kans op overstromingen

Besluit: We gaan door met de gekozen aanpak als het gaat om wateroverlast.

Besluit: We gaan hitte en droogte bestrijden door Venray zo veel mogelijk te ontstenen en het areaal groen uit te breiden.

Besluit: We gaan het verlies van biodiversiteit in Venray stoppen en herstellen.

In dit uitvoeringsprogramma zijn deze focuspunten uitgewerkt tot activiteiten en projecten. We maken hierin onderscheid tussen processen, projecten en beleid & onderzoek. Een belangrijk onderdeel van de visie is de integratie van klimaatadaptatie in reguliere projecten. Daarnaast zullen specifieke maatregelen om knelpunten op te lossen ook nodig blijven. Het uitvoeringsprogramma is opgesplitst in een deel A, waarin al lopende projecten zijn beschreven en een deel B met nieuwe initiatieven.

Tijdens de uitvoering en planvorming van de projecten wordt de definitieve haalbaarheid en betaalbaarheid vastgesteld. Per programma onderdeel (activiteit) staan het klimaatthema, het doel, de aanpak, de partijen, het beoogde resultaat, verwachte benodigde budget en de planning beschreven. Een belangrijk onderdeel in dit uitvoeringsprogramma vormt de monitoring. Hiermee wordt inzichtelijk wat het doelbereik is en waar we moeten bijsturen. En uiteindelijk vormt het

belangrijke input voor het volgende uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma heeft een looptijd van 5 jaar. Het uitvoeringsprogramma is een dynamisch programma. Dit wil zeggen dat de projecten en initiatieven in het programma niet statisch zijn, maar dat kansen die zich tussentijds voordoen worden benut. Daarnaast willen we ook kunnen anticiperen op nieuwe inzichten en kennis omtrent de klimaatverandering, de knelpunten en oplossingsrichtingen om overlast en hinder te voorkomen of te verminderen.

2 Het uitvoeringsprogramma deel A

2.1 Projecten

2.1.1 Afkoppelen van regenwater bij particulieren

Klimaatthema

Wateroverlast en droogte

Doel

Met dit project voorkomen we dat relatief schoon regenwater dat op een particulier perceel valt wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI).

Wat

Dit gebeurt door het hemelwater niet meer af te voeren naar het (gemengde) rioolstelsel, maar door het ter plekke te laten infiltreren.

Wie

Bewoners

Gemeente

Resultaat

Het rioolstelsel wordt ontlast, er is minder water op straat, het grondwater wordt aangevuld.

Financiering

De gemeente stelt een subsidie beschikbaar aan de bewoners. Deze subsidie wordt betaald uit de riolgelden bij het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	100	100	100	100	100
Kosten	20000	20000	20000	20000	20000
project	U	U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.2 Afkoppelen bij reconstructie van wegen

Klimaatthema

Wateroverlast en droogte.

Doel

Met dit project wordt voorkomen dat relatief schoon regenwater dat op de openbare wegen en straten valt wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Dit gebeurt door het hemelwater niet meer af te voeren naar het (gemengde) rioolstelsel, maar door het ter plekke te laten infiltreren.

Wat

Bij de reconstructie van de weg wordt naast het bestaande (gemengde) riool een infiltratieriool aangelegd. Op dit riool worden de kolken aangesloten. Het hemelwater dat op de weg en/of fiets- en voetpad valt wordt dan ter plekke geïnfiltreerd.

Wegbeheer is de trekker: er is in principe geen acuut waterprobleem.

Wie

Gemeente

Resultaat

het rioolstelsel wordt ontlast, er is minder water op straat, het grondwater wordt aangevuld.

Financiering

In het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) is hiervoor geld gereserveerd. Uren en kosten zijn afhankelijk van wegbeheer en kunnen variëren per jaar.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	150	150	150	150	150
Kosten					
project	U	U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.3 Knelpunten water op straat

Klimaatthema

Wateroverlast en droogtebestrijding.

Doel

Uit rioolberekeningen is gebleken dat er op een aantal locaties in de gemeente bij hevige regenbuien water op straat blijft staan omdat de riolering dit niet kan verwerken. Met maatregelen wordt de kans verkleind dat er water op straat blijft staan na een hevige regenbui.

Wat

Door het treffen van maatregelen zoals de aanleg van wadi's, infiltratie riolen etc. wordt hemelwater op straat zoveel mogelijk voorkomen.

Werkzaamheden en planning worden zoveel mogelijk met wegbeheer afgestemd.

Wie

Gemeente

Resultaat

Minder water op straat, aanvulling van grondwater.

Financiering

Financiering loopt via het gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Locaties zijn bekend. Budgetten zijn ook bekend. De planning wordt nu opgesteld en verloopt via een separaat proces.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	200				
Kosten					
project	V	U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.4 Beekherstel Loobeek

Klimaatthema

Wateroverlast, droogte en biodiversiteit.

Doel

Een klimaatrobuust beekdal dat bij hevige neerslag water kan opnemen en voor langere tijd ook kan vasthouden. In het beekdal wordt ruimte gegeven aan natuurlijke processen en leefgebieden van flora en fauna.

Wat

De loop van de beek is zo veel als mogelijk weer in de oude situatie van voor de ruilverkaveling terug gebracht. Aan weerszijden van de beek zijn natuurgebiedjes aangelegd en worden graslanden voor agrarisch gebruik hydrologisch verbeterd. Door middel van een kavelruil komen de juiste functies op de juiste plek. Stuwen zijn verwijderd. Ook zijn er retentiebossins aangelegd die voorkomen dat het water uit de kernen versneld worden afgevoerd naar de Loobeek en daardoor voor wateroverlast kunnen zorgen.

Wie

Waterschap Limburg
in samenwerking met gemeente,
agrariërs, provincie Limburg en
Staatsbosbeheer.

Resultaat

In totaal wordt negen van de twaalf kilometer beek op Limburgse grondgebied heringericht tot een klimaatbestendig beekdal.

Financiering

Het project wordt binnen het programma Maasgaard uitgevoerd.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten					
project	U	U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.5 Herstel Castenrayse Vennen

Klimaatthema

Biodiversiteit en wateroverlast.

Doel

De Lollebeek hydrologisch scheiden van de Castenrayse vennen, waardoor de waardevolle natuur in de Castenrayse vennen beter wordt beschermd en de kwaliteit verbeterd. Daarnaast ook herstel van het Schaatsven.

Wat

De Lollebeek stroomt voor een groot gedeelte door het elzenbroekbos. Dit broekbos herbergt een groot aantal bijzondere flora en fauna. Het water in de Lollebeek is van een andere kwaliteit dan in het elzenbroekbos. De Lollebeek wordt op een aantal plekken wat verlegd zodat het risico dat het water vanuit de Lollebeek in het elzenbroekbos terecht komt wordt verkleind. Verder wordt het Schaatsven hersteld, komt er een vogelkijkscherm en wordt de wandelstructuur verbeterd.

Wie

Waterschap Limburg,
in samenwerking met Staatsbosbeheer,
gemeente Horst aan de Maas,
gemeente Venray en provincie Limburg.

Resultaat

Een ecologisch goed functionerend elzenbroekbos dat leefgebied is voor tal van speciale planten en dieren en met voldoende mogelijkheden voor extensief recreatief medegebruik en behoud van voldoende capaciteit in de Lollebeek

Financiering

Het project wordt binnen het programma Maasgaard uitgevoerd.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	20				
Kosten					
project	V/ U	U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.6 Project Koolmees

Klimaatthema

Biodiversiteit.

Doel

Op een ecologische manier bestrijden van eikenprocessierupsen door koolmezen door het verbeteren van de biodiversiteit. Voor jonge koolmezen in het nest vormen de eerste generatie rupsen die nog geen brandharen hebben een belangrijke voedselbron. Door de mezen naar de rupsen te brengen kunnen ze op een natuurlijke manier een bijdrage leveren aan de beheersing van eikenprocessierupsen. Daarnaast speelt bewustwording van nut en noodzaak van een goede biodiversiteit om plaagdieren onder controle te houden een belangrijke rol.

Wat

Basisscholen gaan samen met partners mezenkastjes in elkaar zetten en ophangen op plekken waar veel overlast van eikenprocessierupsen voorkomt. Op basisscholen wordt met behulp van een lespakket het belang van biodiversiteit onder de aandacht gebracht.

Wie

IVN.

Gemeente Venray

Basisscholen

Resultaat

Vijfhonderd nestkasten op diverse plekken in de gemeente Venray waar overlast van eikenprocessierupsen bekend is en een les- en actiepakket voor basisscholen met als doel bewustwording van biodiversiteit en een natuurlijke bestrijding van eikenprocessierupsen door het verbeteren van de biodiversiteit.

Financiering

Financiering heeft plaatsgevonden vanuit het jaarplan IKL, beheerbudget voor eikenprocessierupsenbestrijding en klimaatadaptatie 2020.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	100	10			
Kosten	11.000				
project	U	U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

2.1.7 Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum

Klimaatthema

Overstromingen, wateroverlast en biodiversiteit.

Doel

Eind 2020 is de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum gereed gekomen. Hiermee zijn de grootste delen van Venray die onder invloed van de Maas liggen beschermd tegen hoog water. In juli van 2021 is de noodzaak van dit project en vergelijkbare projecten langs de Maas nog eens duidelijk geworden. Er stroomde toen een recordhoeveelheid water door de Maas, maar eerdere overstromingen met grote schade tot gevolg zoals in 1993 en 1995 bleven uit. Het beheer van het gebied komt in handen van Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer en een nog nader te bepalen terreinbeheerder en is gericht op een natuurlijk en dynamisch riviersysteem. De bijzondere soorten die er nu al voorkomen benadrukken de ecologische potenties voor dit gebied.

Wat

Er is ruimte gegeven aan de rivier. Hierdoor wordt de hoogwaterpiek afgevlakt en wordt de kans op overstromingen verkleind. Dijken zijn hiervoor verplaatst en nieuwe dijken aangelegd. Bedrijven en woningen in het Maasdal zijn uitgeplaatst.

Wie

Rijkswaterstaat
Provincie Limburg
Ministerie van LNV
Waterschap Limburg
Gemeenten Venray en Horst aan de Maas
Projectbureau Ooijen-Wanssum
Burgers
Bedrijfsleven
Belangeninstellingen

Resultaat

Meer dan 30 cm waterstandsverlaging realiseren in de Maas bij hoge afvoeren. De beveiliging van het achterland tegen overstromingen is hiermee gebracht op 1:250. Er is een gebied met 450ha aaneengesloten Maasnatuur gerealiseerd dat voldoende water kan bergen voor een waterstanddaling van >30 cm bij hoogwaterpieken in de Maas.

3 Uitvoeringsprogramma deel B

3.1 Projecten

3.1.1 Vergroenen pleinen Venray

Klimaatthema

Hitte, biodiversiteit en wateroverlast.

Doel

Het verbeteren van het woon- en leefklimaat in het centrum van Venray door te vergroenen waar dat kan en/of de huidige kwaliteit van het groen te verbeteren. Zodat het beter bijdraagt aan het voorkomen dan wel beperken van hittestress en wateroverlast en tevens het verbeteren van de biodiversiteit.

Wat

Met name op parkeerterreinen rondom het centrumgebied ontbreekt het aan voldoende en kwalitatief goed groen om het stenige karakter van deze plekken weg te nemen. Veelal bestaan deze plekken uit een zeer groot oppervlak verharding wat resulteert in een grauwe/kille aanblik. Naast de parkeerterreinen, verdienen de pleinen Grote Markt en De Bleek aandacht en dan met name op het gebied van bomen. De huidige bomen verkeren in slechte conditie. Het aftakelingsproces is onomkeerbaar door de ongeschikte ondergrondse voorzieningen voor de huidige bomen. Door de slechte conditie dragen ze maar in beperkte mate bij aan klimaatadaptie en vermindert het de fraaie uitstraling van het centrumgebied. Het vervangen van de bomen en verbeteren van de ondergrond draagt bij aan het creëren van koelte eilandjes en infiltratiemogelijkheden.

Wie

Gemeente
(Horeca) ondernemers
Omwonenden

Resultaat

Aanleggen van oppervlakkig en opgaand groen om het stenige karakter van deze gebieden te doorbreken. Met name het parkeerterrein 't Liene/Deken Thielenstraat verdient aandacht, evenals de twee onverharde terreinen aan de Hoenderstraat en de Sint Jozefweg. Er zal een goede afweging gemaakt worden tussen de groen, de parkeerbehoefte en de aanwezigheid van kabels en leidingen in de bodem.

Op de pleinen Grote Markt en De Bleek worden nieuwe bomen aangeplant, waarbij de ondergrondse groeiruimte zodanig wordt ingericht dat de bomen een levensverwachting van tenminste 30 jaar hebben. De inrichting dient geschikt te zijn voor de vele activiteiten die op de pleinen plaatsvinden.

Financiering

Voor het vervangen van de bomen op de Grote Markt en De Bleek is € 179.000 begroot en beschikbaar. Voor het vergroenen van parkeerterreinen zijn nog geen middelen beschikbaar. Hiervoor zal te zijner tijd een separaat voorstel worden opgesteld. Naar schatting liggen de kosten hiervan tussen de € 150.000 en € 210.000,-.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		250	75	250	
Kosten		179.000	10.000	200.000	
project		V/U	U	V/U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.2 Ecologisch bermbeheer en bermbeheerplan

Klimaatthema

Biodiversiteit.

Doel

Bermen langs wegen vormen de haarvaten van onze ecosystemen. Ze zijn leefgebied voor tal van wilde planten en dieren en fungeren als verbindingszone tussen natuurgebieden. Met het opstellen van een bermbeheerplan en het verwerken van deze gegevens in het onderhoudsregime, wordt de ecologische potentie van bermmen beter benut met als doel de biodiversiteit te vergroten en verbindingen te verbeteren.

Wat

Een Kruidenrijke en insectenrijke berm vraagt een ander beheer waarbij er een evenwicht is tussen de ecologische functionaliteit van de berm en verkeersveiligheid. We gaan onderzoeken op welke plekken we het netwerk van ecologische bermmen kunnen uitbreiden. We gaan het beheer van deze bermmen aanpassen aan de eisen die het leefgebied vraagt en dat in evenwicht is met het verkeer.

Wie

Gemeente.

Resultaat

Het startpunt is het areaal van 18 hectare ecologisch beheerde berm. Dit gaan we uitbreiden met bermmen die uit het onderzoek komen als 'hoge ecologische potentie'. Deze bermmen verdienen extra aandacht waarbij beheer gericht is op bevorderen biodiversiteit. Dit neemt niet weg dat in de overige bermmen ook winst te behalen valt. Ook hiervan wordt bekeken hoe het beheer beter ingericht kan worden. De bermmen staan vol met inheemse bloemrijke kruiden en vormt leefgebied voor tal van (bestuivende) insecten zoals bijen, zweefvliegen, vlinders en sprinkhanen. Het vergroten van de biodiversiteit in bermmen kan ook een bijdrage leveren aan de beheersing van de eikenprocessierupsplaaagdruk door het toenemen van natuurlijke vijanden.

Financiering

Het is nog niet duidelijk of en hoeveel extra middelen er nodig zijn voor de aanpassingen op het bermbeheer. In 2021 moet het bermbeheerplan gereed zijn zodat in 2022 een nieuw bestek (onderhoudscontract) kan worden opgesteld om daarmee de markt op te gaan. Eventueel extra financiële middelen kunnen in 2022 in de Kadernota 2023 worden meegenomen zodat ze in 2023 beschikbaar zijn.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		30	30	30	30
Kosten		75.000	75.000	75.000	75.000
project	V	V/U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.3 Operatie Steenbreek

Klimaatthema

Wateroverlast, biodiversiteit, hittestress.

Doel

Het inruilen van verharding voor groen in particuliere tuinen om wateroverlast en hittestress tegen te gaan en bij te dragen aan biodiversiteit.

Wat

Iedereen kan zijn steentje bijdragen aan klimaatadaptatie. Dat gaat we in dit project doen door juist stenen te verwijderen in particuliere tuinen en in te ruilen voor groen. Hierdoor kan het regenwater beter opgenomen worden in tuinen. Daardoor is er niet alleen minder kans op wateroverlast, maar kan ook de hittestress verminderd worden. Verharding, zoals tegels nemen namelijk warmte op en stralen dat nog lang uit. Terwijl planten (zeker bij een grotere oppervlakte en hoogte) juist verkoeling bieden. Daarnaast krijgt de biodiversiteit ook een extra impuls als bij veel tuinen tegels ingeruild worden voor bloemen en planten.

Vanuit Stichting Steenbreek zijn er kaarten beschikbaar met overzichten van het percentage verstening in wijken en bij woningen. Zo kunnen we gericht aan de slag gaan waar het hardst nodig is. We gaan de tuinen ontstenen door een (buurt of straat) evenement te organiseren. Dit kan ook bijdragen aan de betrokkenheid van inwoners bij een buurt of straat. Gemeente i.s.m. partners faciliteren deze actie.

Wie

Stichting Steenbreek
Wonen Limburg
Milieustation
Inwoners

Resultaat

Minimaal één geslaagd straat- of buurtevenement waarbij collectief stenen uit de tuinen worden ingeruild voor planten.

Financiering

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	20	80	60	60	60
Kosten		15.000	15.000	15.000	15.000
project	V	V/U	U	U	U

V Voorbereiding
U Uitvoering

3.1.4 Opvangen regenwater golfterrein Geijsteren

Klimaatthema

Wateroverlast, droogte en biodiversiteit.

Doel

Een beregeningsvijver, gevuld tijdens overvloedige neerslag, te gebruiken tijdens droge perioden. Hiermee wordt een overvloed aan water uit regen opgevangen. Dit water wordt vervolgens tijdens perioden van droogte aangesproken voor de beregening van de greens.

Wat

Er wordt een vijver gegraven waarin regenwater wordt opgevangen dat anders snel wordt afgevoerd naar de Maas. Tijdens droge perioden kan dit water worden aangesproken voor beregening van het golfterrein. Hierdoor hoeft er minder aanspraak gemaakt te worden op grondwater voor beregening waardoor de grondwaterstand minder snel wegzakt in droge perioden. Met het ontwerp van de vijver wordt rekening gehouden met randvoorwaarden voor leefgebieden van flora en fauna. Met de opgedane ervaringen kan dit ook op andere locaties in Venray worden toegepast.

Wie

Golf & Country Club Geysteren
Gemeente

Resultaat

Een vijver van voldoende omvang om zo efficiënt mogelijk water te kunnen bufferen. Leefgebied voor soorten van oevers en kleine plassen zoals de kwetsbare kamsalamander.

Financiering

Golf & Country Club Geysteren
Gemeente

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		10			
Kosten		10.000			
project	V	U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.5 Bosbeheerplan

Klimaatthema

Hitte, droogte en biodiversiteit.

Doel

De gemeentelijke bos- en natuurterreinen ondervinden negatieve gevolgen van klimaatverandering. Met diverse maatregelen wordt getracht het bos klimaatbestendiger te maken. Daarnaast helpt een gezond functionerend bossysteem ons om de klimaatverandering tegen te gaan, bijvoorbeeld door het vasthouden van CO₂, het beter reguleren van de vochtgraad en het temperen van hoge temperaturen.

Wat

Door langdurige overmatige stikstofdepositie is de bodem verzuurd en de mineralenballans in de bodem verstoord waardoor diverse voedingsstoffen zijn uitgespoeld. Om te bepalen welke maatregelen nodig zijn om de bodem te herstellen, wordt d.m.v. bodemonsters in kaart gebracht wat de zuurgraad en mineralenvoorraad is.

Er lopen diverse landelijk onderzoeken hoe de bossen weerbaarder gemaakt kunnen worden tegen klimaatveranderingen en hoe er meer CO₂ vastgehouden kan worden. Ondertussen neemt het effect van de combinatie droogte, hitte en stikstofdepositie in de natuur toe. Met een aantal maatregelen (zoals inbrengen bepaalde boomsoorten en steenmeel op de bodem) worden deze effecten verminderd en wordt het bos weerbaarder tegen klimaatverandering.

Wie

Gemeente Venray

Resultaat

Een bosbeheerplan voor een periode van 10 jaar.

Financiering

Voor de financiering wordt een separaat voorstel opgesteld.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten		35.000	35.000	35.000	35.000
project		V/U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.6 Vergroenen van schoolpleinen

Klimaatthema

Wateroverlast, droogtebestrijding en biodiversiteit.

Doel

Scholen stimuleren en helpen de veelal stenige pleinen om te vormen naar groene oases.

Wat

Scholen kunnen een zeer belangrijke functie vervullen in de bewustwording van kinderen omtrent klimaatverandering en de gevolgen daarvan. De voorbeeldfunctie van scholen op dit gebied is nog niet voldoende geland getuige de veelal stenige schoolpleinen. Dit project is een vertaling van de regionale 'Groenblauwe revolutie schoolpleinen'. Aansluiting bij het project de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

Wie

Waterpanel Noord Limburg
Gemeente
Scholen
Koepelorganisatie SPOV

Resultaat

We gaan starten met een regionale pilot waaronder een basisschool in Venray. Na de pilot gaan we per jaar vier basisscholen vergroenen, parallel met het project de Gezonde basisschool van de Toekomst.

Financiering

Starten van een pilot integrale aanpak projecten Groene revolutie schoolpleinen, totale kosten 1,14milj; bijdrage regio 150.000; bijdrage Venray 25.000. Daarna uitrol over andere basisscholen in de gemeente. Hiervoor zal een separaat voorstel worden opgesteld.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten		25.000			
project		V/U	V/U	V/U	V/U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.7 Vergroenen versteende buurten

Klimaatthema

Biodiversiteit, hittestress en wateroverlast.

Doel

Overbodige verharding in de openbare ruimte omruilen voor groen om hittestress tegen te gaan, hemelwater te kunnen laten infiltreren, biodiversiteit te vergroten, maar bovenal het straatbeeld te verfraaien en daarmee de woon/leefomgeving een positieve impuls te geven.

Wat

Met name in de wijken waar beperkt openbaar groen aanwezig is en waar het kadastrale profiel ruimte biedt voor vergroening is veel winst te behalen. Een mooi voorbeeld hiervan is de wijk Noordwest.

Wie

Gemeente Venray
Omwonenden

Resultaat

Overbodige verharding van overhoekjes en onnodig brede trottoirs inruilen voor groen.

Financiering

Uitgaande van een integrale aanpak van de openbare ruimte in deze gebieden sluit groen aan bij civiele werkzaamheden. De benodigde kosten voor inpassing van groen in de wijk Noordwest wordt geschat op € 150.000. Planning afhankelijk van civiele werkzaamheden. Financiering verloopt via separaat projectvoorstel.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					250
Kosten					150.000
project					V/U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.8 Bomenplan

Klimaatthema

Hitte, biodiversiteit en wateroverlast.

Doel

In Venray neemt het bomenbestand met minimaal 45.000 bomen toe.

Wat

We belopen 4 sporen om te komen tot de aanplant van de bomen.

1. We stimuleren aanplant van klimaatbosjes op grond van particulieren. Hiervoor gaan we de dorps- en wijkraden benaderen om de mogelijkheden te onderzoeken.
2. We gaan bedrijven benaderen om de kavels en bedrijventerreinen te vergroenen.
3. We gaan reststroken in de openbare ruimte benutten voor de aanplant van bomen.
4. We verlenen planologische medewerking aan de natuurterreinbeheerders bij de aanplant van bos.
5. Het werven van een stuk grond voor alternatieve locatie van het 100-jarige bos.

Wie

De dorps- en wijkraden en particuliere grondbezitters.

De gemeente via de contactfunctionarissen, accountmanagers en groendeskundigen.

Bedrijven.

Natuurterreinbeheerders.

Resultaat

De aanplant van minimaal 45.000 extra bomen in de gemeente.

Financiering

Voor de financiering gaan we aanspraken maken met provinciale over cofinanciering en financiering van particulieren, aangevuld met financiering door de gemeente. Financiering verloopt via een separaat voorstel.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	50	100	100	100	150
Kosten			97.000	97.000	322.000
project	V	V/U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.9 Soortenbeschermingsplannen

Klimaatthema

Biodiversiteit.

Doel

Leefgebieden versterken of ontwikkelen voor zeldzame soorten, waarvan een belangrijk deel van hun leefgebied in Venray ligt, waaronder bruine eikenpage, drijvende waterweegbree, kamsalamander en jeneverbes.

Wat

Met het toenemende ecologisch beheer is het van belang om o.a. de benodigde onderhoudsmaatregelen goed op de plaatselijke aanwezige flora en fauna af te kunnen stemmen. Dit is nodig om bijzondere soorten te beschermen en te behouden en sluit aan bij de wet natuurbescherming. Een natuurwaardekaart maakt inventarisaties makkelijker en gericht en geeft input aan de gedragscodes voor het uitvoeren van beheerwerkzaamheden in het groen.

Wie

Gemeente.

Resultaat

Optimale functionerende leefgebieden voor karakteristieke soorten in Venray.

Financiering

Financiering in 2021 via budget klimaatadaptatie, daarna via het uitvoeringsprogramma

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	30	50	50	50	50
Kosten	8.000	5.000	5.000	5.000	5.000
project	V/U	V/U	U	U	U

V voorbereiding
U uitvoering

3.1.10 Herbestemmen buitenruimte voormalige bibliotheek

Klimaatthema

Hitte en biodiversiteit.

Doel

Het groener inrichten van de buitenruimte om hoge temperaturen in de zomer te temperen. Meer planten biedt tevens leefgebied voor andere planten en dieren.

Wat

Een doelstelling is om het parkeren in de buitenruimte hier mogelijk te houden (blauwe zone). Indien wordt besloten om de buitenruimte niet te verkopen kan de gemeente het gebied zelf inrichten met behoud van mogelijkheden voor openbaar parkeren en realisatie van extra groen.

Wie

Gemeente

Resultaat

Een groene inrichting van de buitenruimte rond de voormalige bibliotheek met behoud van parkeervoorzieningen.

Financiering

Financiering verloopt via een separaat voorstel.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten					
project					

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.11 Bloemrijke akkerranden

Klimaatthema

Biodiversiteit.

Doel

Herstellen van leefgebied van soorten van het platteland. Overhoekjes en brede bermen en slootkanten zijn in het buitengebied zo goed als verdwenen en daarmee ook de laatste restanten van het leefgebied van boerenland flora en fauna. In de akkerranden kunnen soorten als haas, patrijs en veldleeuwerik weer dekking vinden en kunnen vlinders en wilde bijen het gebied herkoloniseren. Ook natuurlijke vijanden van agrarische dierplagen vinden hier hun leefgebied.

Wat

We gaan stimuleren dat agrariërs de randen van hun akkers gaan inzaaien met een inheems bloemen- en kruidenmengsel. We stellen hiervoor ook een financiële bijdrage beschikbaar.

Wie

Gemeente

Agrariërs

LLTB

IVN

Resultaat

20 ha Bloemrijke akkerranden.

Financiering

Stimuleringsregeling van 1 euro per m2 inheems bloemenzaad inclusief grondbewerking.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	50	50	50	50	50
Kosten		10.000	20.000	50.000	50.000
project	V	V/U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.12 Natuurontwikkeling Oostrumsche heide

Klimaatthema

Biodiversiteit en wateroverlast.

Doel

Versterken en beschermen van de biodiversiteit in een afwisselend landschap en herstellen van jeneverbessen.

Wat

We gaan een kleinschalig, afwisselend natuurgebied, aanleggen en herstellen de mantelvegetaties aan de bosranden. We herstellen de groeiplaatsen van de Europees beschermde jeneverbesstruwelen. Binnen de gemeente Venray groeien de meeste jeneverbessen van Zuid-Nederland. Door een goede ontsluiting kan er in het gebied worden gewandeld.

Wie

Gemeente.

Staatsbosbeheer.

Dorpsraad.

Visclub 't Alvertje.

Wildbeheereenheid.

Dassenwerkgroep.

Resultaat

Een goed functionerend natuurgebied met een rijke flora en fauna, waarin oude structuren zijn hersteld. Het gebied kan optimaal worden beleefd door een goed ontsluiting.

Financiering

In het programma Maasgaard is 290.000 gereserveerd. Of deze financiering voldoende is hangt af van de inrichtingsambities. Eventueel aanvullende financiering verloopt via een separaat voorstel.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	50	150			
Kosten		290.000			
project	V	V/U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.13 Klimaatpark de Spurkt

Klimaatthema

Droogte, Hitte, Wateroverlast, Biodiversiteit.

Doel

Het realiseren van een klimaatpark op de voormalige industrie-uitbreidingslocatie aan de Spurkt, aan de rand van het dal van de Loobeek.

Wat

De gronden zijn grotendeels reeds verworven door Ontwikkelbedrijf Greenport, maar realisatie van het bestemmingsplan en uiteindelijk het Bedrijventerrein de Spurkt gaat niet door. Deze gronden zijn uitermate geschikt voor de realisatie van diverse klimaatdoelen zoals aanleg van bos, verbeteren biodiversiteit en uitbreiden van het klimaatbestendig beekdal van de Loobeek. Dit gebied kan tevens uitsteking dienen als uitloopgebied van de nabij gelegen industriegebieden Smakterheide en Keizersveld.

Wie

Gemeente
Ontwikkelbedrijf

Resultaat

Verwerven van de gronden van het ontwikkelbedrijf, opstellen van een inrichtingsplan waarin de klimaatthema's centraal staan en inrichten als klimaatpark, aansluitend op het dal van de Loobeek.

Financiering

De financiering verloopt via een separaat voorstel.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten					
project					

V Voorbereiding
U Uitvoering

3.1.14 Upgrade Landschapspark Smakterheide

Klimaatthema

Droogte, Hitte, Wateroverlast, Biodiversiteit.

Doel

Een optimale inrichting en bescherming van Landschapspark Smakterheide conform het inrichtingsplan, aangevuld met maatregelen tegen klimaatverandering.

Wat

Het landschapspark is bestemd met als doel een groene buffer te creëren tussen bedrijventerrein Smakterheide en de wijk Brabander. Er zijn een aantal maatregelen ten bescherming van soorten als das, patrijs en geelgors benoemd in het bestemmingsplan en inrichtingsplan Landschapspark Smakterheide. Om dit te bereiken heeft het gebied ook de bestemming Natuur en bestemming Bos gekregen. De gronden zijn echter niet in eigendom en worden als gevolg daarvan niet optimaal benut ten gunste van de doelen voor het landschapsplan.

Wie

Gemeente

Resultaat

Verwerving van ca 13 ha grond met bestemming natuur en bos. Het optimaliseren van beheer van het landschapspark.

Financiering

Financiering zal separaat lopen.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		30	30	100	100
Kosten				500.000	
project		V	V	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.15 Stimulering natuur-inclusief bouwen

Klimaatthema

Biodiversiteit.

Doel

Een stimuleringsregeling voor integratie van leefruimte voor inheemse gebouw-bewonende fauna in nieuwbouwprojecten.

Wat

In oudere gebouwen kunnen vleermuizen, zwaluwen en gierzwaluwen, en huismussen een onderkomen vinden. Bij nieuwbouw is dat veel lastiger. Door het inbouwen van geïntegreerde nestkasten bieden we toch verblijfplaatsen voor soorten die het steeds lastiger krijgen in onze bewoonde en versteende wereld. Met informatie en een stimuleringsbijdrage kunnen we deze dieren verblijfplaatsen bieden. De aanwezigheid van deze dieren draagt tevens bij aan het controleren van plaagdieren zoals vliegen, muggen en spinnen.

Wie

Gemeente
Projectontwikkelaars
Inwoners

Resultaat

Een flyer waarin initiatiefnemers voor bouwprojecten op een eenvoudige wijze ideeën op doen voor natuur inclusief bouwen. Het opzetten van een regeling, specifiek voor de aanschaf van natuur inclusieve bouwelementen bij kleine initiatieven.

Financiering

Voor de flyer natuur inclusief bouwen is een bedrag van 5.000 euro begroot. Voor de regeling natuur inclusief bouwen wordt een bedrag van 10.000 euro per jaar begroot.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		10	10	10	10
Kosten		15.000	10.000	10.000	10.000
project		U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.16 Vergroenen van bedrijventerrein Smakterheide

Klimaatthema

Hitte, biodiversiteit.

Doel

Vergroenen van bedrijventerreinen voor aanpak hitte eilanden in warme zomers. Hierdoor ontstaat een beter werkklimaat.

Wat

In samenwerking met IVN Nederland en Vivara het bedrijventerrein vergroenen. IVN Nederland heeft een projectvoorstel voor de vergroening van bedrijventerreinen in Nederland opgesteld. Vivara wil een trekkersrol vervullen voor de vergroening van Smakterheide. Voor het projectvoorstel wordt een landelijke subsidie gevraagd.

Wie

Vivara

IVN

Bedrijven Smakterheide

Gemeente

Resultaat

Een groen bedrijventerrein dat hoge temperaturen in de zomer tempert waardoor er een beter werkklimaat ontstaat en er minder warmte uitstraling naar de omgeving plaatsvindt.

Financiering

Voor het initiatief wordt een separaat voorstel opgesteld.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	10	20	20		
Kosten					
project	V	V	U		

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.1.17 Realisatie van koelte eilanden kern Venray

Klimaatthema

Hittestress, biodiversiteit

Doel

Het tegengaan van verstening in het centrumgebied en woonwijken van Venray door aanleg van groene voorzieningen in plaats van extra woningen en gebouwen.

Wat

Het groen in stedelijke gebieden staat onder druk. Door inbreidingsplannen komt dit groen vaak nog verder onder druk te staan. Regelmatig worden groene gebieden omgevormd tot woningbouwlocaties waarbij groen wordt omgeruild voor steen, of nog 'bebouwing loze ruimte' binnen de verstedelijking worden ingezet voor woningbouw. Juist deze plekken fungeren of kunnen fungeren als koelte eilanden in een stedelijke omgeving. De schaduw van de planten en bomen temperen de hitte. Wellicht kan het in sommige gevallen juist interessant zijn om bij bepaalde locaties grond aan te kopen om voldoende groen in een wijk te kunnen borgen of groene structuren te versterken. De groene structuren vormen tevens leefgebied voor tal van soorten planten en dieren.

Wie

Gemeente
Projectontwikkelaars
Wonen Limburg

Resultaat

Voldoende groen in stedelijke omgeving waardoor de temperaturen in hete zomers wordt getemperd.

Financiering

Vergroening van stedelijke omgeving door het benutten van 'bebouwing loze ruimte' voor het realiseren van de koelte eilanden verloopt via separate voorstellen.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	10	100	100	100	100
Kosten project		V/U	V/U	V/U	V/U

V Voorbereiding
U Uitvoering

3.2 Processen

3.2.1 Klimaatadaptatie en duurzaam landelijk gebied

Klimaatthema

Droogte, wateroverlast, biodiversiteit.

Doel

Integratie van klimaatthema's in de transitie van het landelijk gebied via het interne proces duurzaam landelijk gebied. De ruimteclaims in het landelijk gebied zijn enorm. Het tijdig anticiperen op meekoppelkansen bij ruimtelijke projecten in het buitengebied om klimaatadaptatiemaatregelen in te bedden in andere projecten.

Wat

Deelname aan de werkgroepen landelijk gebied voor een goede afstemming met andere thema's in het landelijk gebied en optimaal benutten van de aanwezige expertise en kennis. Hierdoor worden kansen en meekoppelkansen sneller en beter geïdentificeerd.

Wie

Gemeente

Resultaat

Een goede structurele afstemming tussen de diverse werkvelden en thema's binnen het landelijk gebied. Projecten die daar uit voortkomen volgen hun eigen routes en financiering.

Financiering

Voor de koppeling tussen de thema's klimaatadaptatie en duurzaam landelijk gebied is geen financiering voorzien, behalve inzet van uren.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	10	20	40	40	40
Kosten					
project					

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.2.2 Meerjarenafspraak Wonen Limburg

Klimaatthema

Droogte, wateroverlast, biodiversiteit.

Doel

Afspraken maken over klimaatbestendig en natuur inclusief bouwen/renoveren/verbouwen van woningen.

Wat

Vanuit de portefeuille Wonen worden meerjarige afspraken gemaakt met Wonen Limburg. Onderdeel van deze afspraken zijn de implementatie van klimaatbestendigheid van woningen en percelen zoals het groen opleveren van een tuin in plaats van verhardingen bij nieuwe bewoners en aandacht voor natuur inclusief bouwen/verbouwen of renoveren van woningen door nestgelegenheid voor bijvoorbeeld vogels in de woningen te integreren.

Wie

Wonen Limburg
Gemeente

Resultaat

Een borging van klimaatadaptieve maatregelen in de meerjarenafspraak met Wonen Limburg.

Financiering

Buiten de beschikbaarheid van uren is er geen extra financiering voorzien.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren	20	20			
Kosten					
project					

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.3 **Beleid & onderzoek**

3.3.1 Vertaling van klimaatadaptatie naar Omgevingsvisie

Klimaatthema

Overstromingen, Wateroverlast, Droogte, Hitte en Biodiversiteit.

Doel

Het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie is een op zich staand programma. Onder de Omgevingsvisie worden programma's opgesteld met programmatische aanpak. Hierin staan samenhangende activiteiten en maatregelen in een gebied waar omgevingswaarden of andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving onder druk staan. Het borgen van klimaatadaptatie in de Omgevingsvisie verloopt via een dergelijk programma.

Wat

Het opstellen van een programma waarin klimaatadaptatie en de maatregelen om te komen tot een klimaatbestendig Venray onder de Omgevingsvisie is geborgd. Het huidige uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie zal dan opgaan in dit programma. Hiermee wordt het een onderdeel in het omgevingsbeleid.

Wie

Gemeente

Resultaat

Een programma klimaatadaptatie onder de Omgevingsvisie

Financiering

Financiering verloopt via een separaat voorstel gekoppeld aan de Omgevingsvisie.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren					
Kosten					
project		U			

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.3.2 Subsidieregeling stimulering klimaatadaptatie

Klimaatthema

Wateroverlast, Droogte, Hitte en Biodiversiteit.

Doel

Veel doelbereik is te realiseren bij particulieren. Veel inwoners van Venray hebben ideeën om in hun eigen omgeving, in en rond het huis, maatregelen te treffen om hun directe leefomgeving klimaatadaptief te maken. Denk hierbij aan het aanleggen van sedumdaken, geveltuinen en het plaatsen van een regenton om water op te vangen.

Wat

Het opzetten van een stimuleringsregeling voor particulieren voor het nemen van maatregelen voor klimaatadaptatie.

Wie

Gemeente

Resultaat

Een subsidieregeling voor tenminste de duur van dit uitvoeringsprogramma.

Financiering

Per kalenderjaar is er een bedrag van 10.000 euro beschikbaar voor cofinanciering van kleine particuliere projecten tot een maximum van 1.000 euro per project. Het vaststellen van deze regeling verloopt separaat. Hiervoor wordt een stimuleringsregeling opgesteld voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		20	20	20	20
Kosten		10.000	10.000	10.000	10.000
project		U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

3.4 Monitoring

Klimaatthema

Overstromingen, wateroverlast, droogte, hitte en biodiversiteit

Doel

Het inzichtelijk maken en houden van de fysieke knelpunten op kaart waar wateroverlast en droogte kan gaan ontstaan, waar hitte eilanden liggen en de stand van de biodiversiteit in onze gemeente.

Wat

Met gebruik van geografische informatiesystemen, remote sensing en inventarisaties wordt door middel van berekeningen en modellen een set kaarten voor Venray samengesteld waarop is af te lezen per klimaatthema waar knelpunten liggen die wijzen op de mogelijkheid tot een bepaalde mate overlast als gevolg van klimaatverandering. Deze kaarten kunnen vervaardigd en actueel gehouden door middel van een gespecialiseerd adviesbureau.

Wie

Gemeente

Resultaat

Bruikbare en actuele klimaatstresskaarten van Venray en detailkaarten van delen van Venray waardoor we beter in staat zijn knelpunten te identificeren waar overlast kan plaatsvinden. Tevens geven ze informatie over eerder uitgevoerde projecten voor verminderen of voorkomen van overlast als gevolg van de klimaatverandering

Financiering

De actualisatie van de klimaatstresskaarten wordt begroot op 10.000 euro per jaar.

Planning

	2021	2022	2023	2024	2025
Uren		20	20	20	20
Kosten		10.000	10.000	10.000	10.000
project		U	U	U	U

V Voorbereiding

U Uitvoering

4 Bijlagen

4.1 Tabel financiering uitvoeringsprogramma

4.2 Tabel maatregelen deel A

4.3 Tabel maatregelen deel B